

Bohumila Trnková

K frídovské studii Josefa M. Jakubičky

Nevím jak vy, ale při přepisu textu „Dějiny rodu Jaroslava Vrchlického“ z roku 1944 jsem Jakubičkovu práci četla téměř jako detektivku. Dojem z vyznění posledního odstavce mi trochu stírala obecnější závěrečná poznámka. Je však neméně zajímavá a k reprintu Jakubičkovy studie nesporně patří, proto ji zde uvedu v doslovném znění.

Při zpracování mě také zaujala okolnost, že v Časopisu RS roč. XIII, 1941, čís. 1-2, je na str. 38 v rubrice Zprávy přetištěna noticka bez uvedení autora, která vyšla v Národní politice už 27. dubna 1941 pod titulkem O původu Jaroslava Vrchlického. Obsahem je stručný výtah Vrchlického předků, kdy se publicista odvolává právě na studii J. M. Jakubičky. Při čtení mi zpočátku unikal záměr, proč je ten čistě rodopisný výpis Frídků právě v Národní politice. Bystrý čtenář už tuší správně. Sám autor účel svého příspěvku v NP objasnil v posledním odstavci zcela jednoznačně.

Všech těchto šest generací (v poslední je uveden otec J. V.) jest zapsáno v katolických matrikách děkanského úřadu v Brandýse nad Labem. Zápisy o předcích se strany matčiny jsou v matrice příbramské. Není tedy v šesti známých generacích předků Jaroslava Vrchlického ani kapky židovské krve. Tato data jsou ověřena děkanskými úřady v Brandýse nad Labem a v Příbrami.

Josef Metoděj Jakubička, narozený 4. února 1870 ve Voticích, studoval v letech 1881-88 na gymnasiu v Praze, dále v letech 1888 až 1896 studoval dějepis a zeměpis na FF UK, 1899 následovala aprobace středoškolského profesora. Krátce působil v Opavě a Chrudimi, od r. 1900 byl profesorem učitelského ústavu v Jičíně. Stal se archivářem Muzejního spolku v Jičíně (zal. r. 1895). V roce 1913 byl převeden na reálku v Kladně, kde opět učil dějepis a zeměpis až do roku 1921, aby pak po své padesátce byl ještě na dva roky služebně přikázán na Slovensko do Banské Bystrice. V jeho bibliografii se uvádí: Katalog archivu a knihovny Muzejního spolku Jičín (Jičín 1905), O vzniku města Jičina (Jičínské noviny 1911) a studie o dějinách Kladna v regionálním tisku. Jeho rozsáhlejší práce o rodu J. Vrchlického byla nejprve uveřejněna ve Sborníku Společnosti Jaroslava Vrchlického pro r. 1935-37. Z této studie vycházel prof. Jakubička ve svém jediném, leč významném příspěvku pro Časopis RS. V jeho závěru autor připojuje již zmíněnou poznámku o básníkově otci.

Jakub Jan Frída někdy udával křestný pseudonym Filip Jan, Filip Jakub, nebo jen Filip. Nezamlouvalo se mu jméno Jakub, aby snad nemusel slyšet jeho lidové zkratky. V lounské matrice pokřtěných je zapsán jako Filip Frida. Ve Slaném Jakub Frída a matrika zemřelých v Čisté uvádí Jakuba Friedu. Pozdějším farářem Al. Novákem je na něčí žádost napsáno před jménem Jakub jméno Filip. Z příjmení Frieda je vyškrtnuté písmeno „e“, ale „i“ na „í“ zůstalo neopraveno. Otec Emila Jakuba a Bedřicha Jana se nesporně jmenoval Jakub Jan, jak je zapsáno v matrice brandýské.

Básníkova otcovská linie	
Václav Fryda	oo 1680 m. Judita
Vít Frída	~ 6.11.1690 m. Maří Magd. Füniová
Václav Hynek F.	~1.8.1723 m. Apolena Treserová
Jan Vojtěch F.	*23.4.1758 m. Rosalie Braunerová
Jan Josef F.	*26.11.1787 m. Anna Nezbedová
Jakub Jan F.	*28.4.1827 m. Marie Kolářová
Emil Jakub Frída Jaroslav Vrchlický	*17.2.1853 m. Ludmila Podlipská

Život „Frydy z Bradáčova“ spadá zčásti do 16. století a do století 17., takže se dočkal třicetileté války. Před ní bylo v Čechách několik náboženských vyznání: katolické, podobojí, českobratrské a luteránské, i kalvínské se sem tlačilo. Jedna sekta, nyní už málo známá byla rozšířena hlavně na Benešovsku, Voticu, Sedlčansku a Mladovožicku. Měla zástupce i v Praze. Tato sekta vznikla v Pecínově u Benešova, zvala se bratry Pecínovskými, nebo také Mikulášenci. Požívali neobyčejné úcty a nebyli ani příliš pronásledováni.

Sekta vymizela počátkem 17. století. Jejími členy byli jistě i svobodníci bradáčovští. Právě na počátku třicetileté války byli již katolíky. Po bělohorské bitvě (1620) byli také nekatolíčtí svobodníci, účastnivší se tažení proti Ferdinandui II., postaveni před soud. Mezi nimi bradáčovští vůbec nebyli. Byli tedy katolíky a odboje se neúčastnili. Od počátku 17. století byli Frídové katolíky.

K práci prof. Jakubičky je sice připojeno několik obrázků, ale vložení nepůvodní tabulky nebylo příliš vhodné. Je sestavena podle podle Jakubičkova textu a má posloužit pouze jako přehledné vodítko k článku. V něm jsou některé letopočty tučně, abychom upozornili na dokonalou chronologii Jakubičkovy studie. Není třeba příliš vysvětlovat redakční záměr - prodloužit životnost jinak už málo dostupných rodopisných prací formou přetisků. Věříme, že potěšení a užitek, jež nám taková činnost přináší, bude příjemně naplňovat i zájem našich čtenářů.

Literatura - Časopis RSČ roč. XIII, 1941, čís. 1-2;

- J. Hoffmanová - J. Pražáková, Biografický sborník archivářů českých zemí, nakl. Libri, Praha 2000 (životopisná data + bibliografie J. M. Jakubičky)